

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

ФАКУЛТЕТ ПОЛИТИЧКИХ НАУКА

Наставно-научном већу

Предмет: ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР У НАУЧНО ЗВАЊЕ НАУЧНИ САРАДНИК КАНДИДАТА др МИЛОША ВУКЕЛИЋА

На основу молбе кандидата Милоша Вукелића и сагласности Одељења за међународне студије Факултета политичких наука, а на основу члана 30. став 1. тачка 5) Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19) и Правилника о стицању истраживачких и научних звања ("Службени гласник РС", број 159 од 30. децембра 2020) Министарства просвете, науке и технолошког развоја РС, Наставно-научно веће Факултета политичких наука на седници одржаној 23. новембра 2023. године именовало је Комисију за писање извештаја за избор кандидата Милоша Вукелића у научно звање научни сарадник у саставу: др Драган Симић, редовни професор, Факултет политичких наука – Универзитет у Београду, др Ђорђе Кривокапић, ванредни професор, Факултет организационих наука – Универзитет у Београду и др Горан Тепшић, доцент, Факултет политичких наука – Универзитет у Београду. На основу поднете документације и анализе рада кандидата Милоша Вукелића, Комисија је једногласно закључила да је кандидат испунио све услове прописане важећим Законом о науци и истраживањима и Правилником о стицању истраживачких и научних звања за избор у звање научни сарадник, те подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографија

Милош Вукелић () је истраживач-сарадник на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. Докторске академске студије политикологије – међународне и европске студије, уписао је школске 2017/2018. године, а завршио 2023. године одбраном дисертације „Културни ратови у Сједињеним Америчким Државама и Европској унији у периоду од 2014. до 2020. године” оценом 10. У звање истраживача-приправника биран је 2018. године, док је у садашње звање изабран 2021. године. У школској 2015/2016 на Факултету политичких наука био је ангажован као сарадник на предмету Савремена политичка историја. Од школске 2017/2018 ангажован је на предметима Студије мира и Анализа сукоба. Течно говори енглески уз познавање француског језика.

Основне академске међународне студије завршио је 2015. године на Факултету политичких наука (9,63), а звање мастер политиколога је стекао на истој институцији одбраном рада „Compatibility of Main Western Theoretical Approaches to Nations and Nationalism” (*Компатибилност главних западних теоријских приступа нацијама и национализму*) на енглеском језику 2017. године. У школској 2022/2023 години био је гостујући истраживач на Универзитету у Синсинатију (University of Cincinnati) као добитник Фулбрајт (Fulbright) стипендије. У Синсинатију се специјализовао у области сајбер стратегија и политика и управљања сајбер простором из националне и међународне перспективе. Током марта 2023.

године, одржао је гостујућа предавања при Центру за сајбер стратегије и политике и при Школи за јавне и међународне послове Универзитета у Синсинатију. До сада је објавио више научних радова у часописима категорија М23 и М24. Излагао је на међународној конференцији Асоцијације за студије националности (*Association for the Study of Nationalities*) на Универзитету Колумбија (*Columbia University*) у Њујорку 2019. године, као и на међународној конференцији Удружења за међународне студије источне и југоисточне Европе (*Central and East European International Studies Association*) у Београду исте године. Ангажован је као истраживач на MIND (*Monitoring and Indexing Peace in the Western Balkans*) пројекту Фонда за науку Републике Србије у периоду од 2022. до 2025. године.

Подаци о запослењу

2018-2021. Факултет политичких наука - Универзитета у Београд, истраживач-приправник на пројекту „Политички идентитет Србије и регионалном и глобалном контексту“ (број пројекта: 179076) Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

2021-до данас. Факултет политичких наука - Универзитет у Београду, истраживач-сарадник

2022-2025. Факултет политичких наука - Универзитет у Београду, истраживач на пројекту MIND-Monitoring and Indexing Peace and Security in the Western Balkans, Фонда за науку Републике Србије

Учешће у научним и друштвеним пројектима:

„Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту“ (број пројекта: 179076), Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, при Факултету политичких наука, 2018-2021

"MIND-Monitoring and Indexing Peace and Security in the Western Balkans", Фонда за науку Републике Србије, 2022-2025

„Демаркација и прелажење граница у и са југоисточном Европом“, Република Македонија, Албанија, Немачка, Србија, Септембар 2017 – Фебруар 2018, Универзитет Хумболт, Берлин и Универзитет у Београду – Факултет политичких наука

Излагања на научним конференцијама

Милош Вукелић је до сада излагао на две научне конференције. На Универзитету Колумбија у Њујорку је 2019. године излагао заједно са Гораном Тепшићем на Годишњој конференцији Асоцијације за студије националности (*Association for the Study of Nationalities – ASN*) рад на енглеском језику насловљен: “Transforming enemies into adversaries: Bosnia-Herzegovina between ‘continuation of war by other means’ and agonistic pluralism.” Исте године је на заједничкој конференцији Удружења за међународне студије и Удружења за међународне студије централне и источне Европе (*International Studies Association (ISA)/Central and East European International Studies Association (CEEISA)*) самостално излагао рад насловљен: “Failed Liberal Peacebuilding, Liberal Peace at Home and Civic Integration: the Case of Germany.”

Библиографија:

Докторат: „Културни ратови у Сједињеним Америчким Државама и Европској унији у периоду од 2014. до 2020. године”. УДК: 001.895:316.7(323(5/9):323(4))"2014/2020", **М70, 6 бодова**

Списак категорисаних научних радова:

1. Tepšić, Goran, and Miloš Vukelić. "Deconstructing liberal peacebuilding: Lessons from the Western Balkans." *The Review of International Affairs*, Vol. LXXIII, No. 1184, 2022: 71–89, **М24, 4 бода**
2. Vukelić, Miloš. "Relacionizam i promena u međunarodnim odnosima: primer uticaja algoritamske moći na strukturu svakodnevice i pojavu nacionalnog populizma". *Međunarodni problemi* 73, no. 2, 2021: 284-309, **М24, 4 бода**
3. Tepšić, Goran i Miloš Vukelić. "Kulturno nasilje kao proces dugog trajanja: od kolonijalizma do humanitarizma". *Politička misao*, vol. 56, no. 1, 2019: 109-131, **М23, 4 бода**
4. Tepšić, Goran, and Miloš Vukelić. "Transforming enemies into adversaries: Bosnia-Herzegovina between 'continuation of war by other means' and agonistic pluralism." *The ASN 24th World Convention Proceedings*, 2019, <https://nationalities.org/custom-content/uploads/2022/02/ASN19-BK15-Tepsic-and-Vukelic.pdf>, **М33, 1 бод**
5. Vukelić, Miloš. "Theories of Nations and Nationalism: Old Approaches for the 21st Century". *Serbian Political Thought*, Vol. 18, no. 2, 2018: 173-196, **М24, 4 бода**
6. Vukelić, Miloš. "Revizija dihotomije etničkog i građanskog nacionalizma: primer demografske i migrantske krize u Nemačkoj." *Politička revija*, vol 58, no. 4, 2018: 69-88, **М51, 3 бода**
7. Vukelić, Miloš. "Hazon, Yoram. 2018. The Virtue of Nationalism. New York: Basic Books, 285 pp. \$19.50 (Hardcover)." *Journal of Regional Security* 13, no. 2 (2018): 201-203, **М27, 0,5 бодова**

Структура остварених коефицијената

Категорија рада	Вредност	Број радова	Укупно бодова
М23	4	1	4
М24	4	3	12
М27	0,5	1	0,5
М33	1	1	1
М51	3	1	3
М70	6	1	6
Укупно:			26,5

Диференцијални услов – од првог избора у претходно звање до избора у звање	Потребно је да кандидат има најмање XX поена, који треба да припадају следећим категоријама		
		Неопходно XX=	Остварено
Научни сарадник	Укупно	16	26,5
Обавезни (1)	M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52	10	M23+M24+M27+M33+M51=12,5
Обавезни (2)	M11+M12+M13+M14+M21+M22+M23+M24+M31+M41+M42+M51	7	2xM24 = 8

Анализа радова који квалификују кандидата Милоша Вукелића за избор у научно звање научни сарадник:

1. „Културни ратови у Сједињеним Америчким Државама и Европској унији у периоду од 2014. до 2020. године”, M70

Милош Вукелић у дисертацији истражује културни ратови за које тврди да подразумевају идентитетску поделу на „Нас” и на „Њих” где свака страна свој поглед на свет посматра као једини „природан” и „нормалан”. Кандидат даље налази да културне ратове карактерише недостатак базичне друштвене сагласности и висок степен поларизације при одговору једног друштва на питање „ко смо то ми”. Недостатак овакве сагласности производи кризе у државама у којима се културни ратови одвијају, што доводи до последица на нивоу међународних односа. Вукелић сматра да културни ратови који су избили у САД и ЕУ након 2014. године допринели су слабљењу снаге и репутације либералног међународног поретка. Такође, створили су прилику државама попут Русије и Кине да покушају да утичу на поларизацију унутар западних друштава како би их додатно ослабили. У дисертацији кандидат поставља неколико питања. Прво, који процеси и догађаји су довели до промене у виду наглог избијања културних ратова у САД и ЕУ 2014. године? Друго, какве последице избијање културних ратова оставља по међународне односе и како међународно друштво повратно обликује динамику културних ратова и политику изучаваног простора?

Кандидат у дисертацији износи општу хипотезу да је технолошка иновација процес који је на суштински начин утицао на то да дође до промене у виду избијања културних ратова у САД и ЕУ у периоду након 2014. године. Специфичније, тврди Вукелић, технолошка иновација у кључној 2014. години, у којој се десила промена у виду избијања културних ратова подразумевала је: доминантну „филозофију неутралности” технолошке заједнице; специфичан систем препорука (алгоритамску моћ) који циља да максимално окупира пажњу корисника друштвених мрежа; подстицаје интернет платформама да ту пажњу окупира ради увећања профита; и специфичну архитектуру друштвених мрежа која је

омогућавала виралност садржаја и афективно понашање корисника. Овакав технолошки дизајн је створио нову пост-дигиталну стварност у којој људи проводе све више времена. Нови дизајн нарушава некадашњи либерално-демократски парадокс у ком су елите вредносно и политички диктирале демократију. Користећи се материјално-семиотичком методом, кандидат у раду описује како је комбинација идеја и технологије допринела наглom, масовном и афективном заоштравању сукоба левице и деснице у САД и ЕУ. Овај процес прати на примерима избијања идентитетских протеста на левици и стварања алтернативне деснице 2014. године након избијања „Гејмергејт афере”. У дисертацији се служи и Енглеском школом међународних односа. Помоћу налаза ове школе, на примеру мешања Русије у културне ратове у САД 2016. године, описује како и најмањи покушај овакве интервенције производи аутоматску реакцију САД у виду суверенизације простора из ког је и проистекла слабост. Односно, суверенизације целокупног сајбер простора помоћу које САД настоји да смањи интензитет културних ратова и хомогенизује поларизовано друштво.

Теоријски допринос дисертације огледа се у конструисању начина на који бисмо могли да посматрамо промене из перспективе међународних односа. Емпиријски допринос дисертације састоји се од: научног објашњења узрока промене у виду јављања културних ратова у САД и ЕУ од 2014. године; научне класификације и типологизације процеса и догађаја који су довели до јављања културних ратова и њихових последица по међународно друштво; и научне дескрипције културних ратова на Западу од 2014. до 2020 и повратне реакције међународног друштва.

2. Tepšić, Goran, and Miloš Vukelić. “Deconstructing liberal peacebuilding: Lessons from the Western Balkans.” *The Review of International Affairs*, Vol. LXXIII, No. 1184, 2022: 71–89, M24

У коауторству са Гораном Тепшићем, кандидат је 2022. године објавио рад на енглеском језику насловљен “Deconstructing liberal peacebuilding: Lessons from the Western Balkans” (категорија M24). Текст представља допринос деконструкцији концепта либералне изградње мира, посебно његових главних чинилаца: неуспеле државе и изградње државе, кроз анализу два међународно подржана државна пројекта на Западном Балкану: Босне и Херцеговине и Косова. Аутори анализирају критичку литературу о изградњи мира посвећену овим двама случајевима како би понудили аргументе за напуштање концепта неуспеле државе и изградње државе, због њихове претеране пристрасности и идеолошке заснованости. Уместо тога, они предлажу враћање концепту стварања државе као примеренијем теоријском оквиру за разумевање послератног контекста и динамике на Западном Балкану. Полазећи од те претпоставке, аутори закључују да би случајевима Босне и Херцеговине и Косова требало приступати из шире историјске и географске перспективе и позивају на децентрализацију идеје “вестфалске државе”, враћање лонгве дурее перспективи у истраживању стварања држава, као и на депатологизацију предмета тог истраживања.

3. Vukelić, Miloš. “Relacionizam i promena u međunarodnim odnosima: primer uticaja algoritamske moći na strukturu svakodnevce i pojavu nacionalnog populizma”. *Međunarodni problemi* 73, no. 2, 2021: 284-309, M24

У раду објављеном у часопису Међународни проблеми, 2021. године и категорије M24, Вукелић износи тврдњу да недостаје одговор зашто је дошло до симултане појаве националног популизма у САД и ЕУ 2014. године. Аутор из релационистичке перспективе науке о међународним односима тврди да је до промене (тј. симултане појаве) дошло због деловања процеса који обликују људску свакодневницу. Ово чини прегледом постојеће литературе релационизма у међународним односима, свакодневног национализма, потом литературе која се бави утицајима алгоритамске моћи на структуру људског присуства на интернету, и постојећих ратова који указују на то да је извор снаге националног популизма, како умереног тако и екстремног, управо свакодневно присуство на интернету.

4. Tepšić, Goran i Miloš Vukelić. "Kulturno nasilje kao proces dugog trajanja: od kolonijalizma do humanitarizma". *Politička misao*, vol. 56, no. 1, 2019: 109-131, M23

У коауторству са Гораном Тепшићем, кандидат је 2019. године објавио рад насловљен „Културно насиље као процес дугог трајања: од колонијализма до хуманитаризма“ у часопису *Politička misao* (vol. 56, br. 1, 2019, 109-131, категорија M23). У раду се полази од тезе да оријентализам, као облик културног насиља, представља структуру дугог трајања чија се матрица репродукује кроз дискурсе и праксе различитих друштвених поредака. Користећи генеалогски и *longue durée* приступ, аутори анализирају дискурсе колонијализма, антисемитизма, национализма и хуманитаризма како би указали на дуготрајност идентитетске поделе по линији Запад-Исток (Оријент), као и на континуитет одређеног културног садржаја који имплицира супериорност једне и инфериорност друге стране. Анализа показује и да сви ови дискурси, иако међусобно различити, могу да се укорене у оријенталистичку матрицу и да тако постану инструмент легитимације оправдања различитих облика индиректног (репресија, експлоатација) и директног насиља (ратови, геноцид, етничко чишћење). Циљ рада је разумевање различитих облика насиља и њихове сложености као предуслов за бављење превенцијом насиља.

5. Tepšić, Goran, and Miloš Vukelić. "Transforming enemies into adversaries: Bosnia-Herzegovina between 'continuation of war by other means' and agonistic pluralism." *The ASN 24th World Convention Proceedings*, 2019, <https://nationalities.org/custom-content/uploads/2022/02/ASN19-BK15-Tepsic-and-Vukelic.pdf>, M33

Рад је излаган на конференцију Асоцијације за студије националности 2019. године на Универзитету Колумбија у Њујорку, те је објављен у пратећим материјалима Конференције. Аутори у раду деконструишу вестфалску интерпретацију државе као западноцентричну, и стога, директно је повезују са разумевањем успешности „изградње државе“ или њене пропасти. Износе став да су државе историјски прављене на много више начина него што то литература о либералној изградњи мира и држава претпоставља, те да би те моделе требало депатологизовати.

6. Vukelić, Miloš. "Theories of Nations and Nationalism: Old Approaches for the 21st Century". *Serbian Political Thought*, Vol. 18, no. 2, 2018: 173-196, M24

Рад на енглеском језику, насловљен “Theories of Nations and Nationalism: Old Approaches for the 21st Century” Вукелић је објавио у часопису *Serbian Political Thought* (vol. 18, no. 2, 2018, 173-196, категорија M24). Изнео је тврдњу да су постојећи главни теоријски приступи нацији и национализму на западу (модернизам, интеракционизам и етносимболизам) теоријски комплементарни, упркос томе што су у литератури неретко

представљени као међусобно потирући. Тезу је изнео образлажући главне карактеристике ових приступа, уједно изолујући елементе сваког од њих који би заједничком применом били део једног ширег теоријског обрасца.

7. Vukelić, Miloš. "Revizija dihotomije etničkog i građanskog nacionalizma: primer demografske i migrantske krize u Nemačkoj." *Politička revija*, vol 58, no. 4, 2018: 69-88, **M51**
Рад насловљен „Ревизија дихотомije етничког и грађанског национализма: пример грађанске и демографске кризе у Немачкој“ објавио је у часопису *Политичка ревија* (vol 58, no. 4, 2018, 69-88, категорија М51) 2018. године. У овом чланку, аутор се бави историјатом дихотомije која је током већег дела двадесетог века подразумевала оштру поделу на источни, етнички национализам и западни, грађански национализам. Износи тврдњу да је, макар у стручној литератури, крајем 20. века ова дихотомија напуштена, али да дихотомија остаје корисна у једном другом смислу. Свака нација, била она „источна“ или „западна“, у себи носи потенцијал оживљавања како етничког, тако и њеног грађанског карактера. Додатно тврди да се идејом да нација може бити искључиво грађанска, политичка, без јасног културног и етничког обележја, само додатно подстиче етноцентрична политичка реакција унутар те нације. Ову тврдњу доказује на примеру демографске и мигрантске кризе у Немачкој друге деценије 21. века.

8. Vukelić, Miloš. "Hazon, Yoram. 2018. The Virtue of Nationalism. New York: Basic Books, 285 pp. \$19.50 (Hardcover)." *Journal of Regional Security* 13, no. 2 (2018): 201-203, **M27**

У часопису *Journal of Regional Security* (13, no. 2, 2018, 201-203), објавио је године приказ књиге насловљен “Hazon, Yoram: The Virtue of Nationalism. New York: Basic Books, 2018”. У приказу (категија М27), аутор расправља о квалитету и дoметима књиге Јорам Хазонија, закључујући да се ради о књизи која пружа плодну идеолошку основу за теоријско оправдање снажења национализма у другој деценији 21. века.

Квалитет научних резултата

Прегледом приложене документације, Комисија је дошла до закључка да квалитет научног рада кандидата Милоша Вукелића одговара очекиваном нивоу научних доприноса за научно звање научни сарадник. Веома обиман докторски рад, у коме је демонстрирана мултидисциплинарност и научна иновативност, те остали радови наведени у овом извештају, сведоче о оригиналности научног рада кандидата и његовом доприносу у области међународних односа, студија мира и студија национализма. Посебан допринос овим областима представља знање које је кандидат стекао на Универзитету у Синсинатију као Фулбрајтов стипендиста, као и међународна научна сарадња коју је остварио с овом институцијом. Знање стечено у области сајбер стратегија и политика и управљања сајбер простором из националне и међународне перспективе представља значајан подстицај за научни развој на Факултету политичких наука.

Кандидат Вукелић је избором тема и самосталним истраживањима током израде радова који су вредновани потврдио да је стекао самосталност, будући да је већина радова његов оригинални допринос области истраживања, док је у заједничким радовима битно коауторски допринео њиховом остварењу. Досадашња истраживања у држави и иностранству, објављени радови, учешће у пројектима и на међународним

конференцијама потврђују научни квалитет који кандидата квалификује за научно звање научног сарадника.

Закључак

На основу детаљног прегледа приложене документације и остварених досадашњих резултата, као и на основу вишегодишње сарадње са кандидатом, Комисија сматра да је кандидат Милош Вукелић постигао озбиљан научни допринос у областима међународних односа, студија мира и студија национализма, као и да је показао способност за самосталан и оригиналан научни рад. Његова темељност у раду и преданост видљиви су у приступу предметном пољу истраживања, објављеним научним радовима и одбрањеној докторској дисертацији. Узимајући у обзир целокупни досадашњи научни рад Милоша Вукелића, Комисија је стекла утисак да је реч о посвећеном и амбициозном истраживачу, који је својим резултатима показао да заслужује подршку у даљем научно-истраживачком раду. Имајући у виду наведене научне резултате кандидата, а сагласно члану 76. став 5. Закона о науци и истраживањима и критеријумима прописаним Правилником о стицању истраживачких и научних звања закључујемо да је Милош Вукелић оспособљен за самосталан научно-истраживачки рад.

У складу са претходним закључцима, Комисија сматра да Милош Вукелић у потпуности испуњава све законом прописане услове да стекне научно звање научни сарадник и предлаже Научно-наставном већу ФПН да усвоји овај Извештај и наш предлог.

Комисија:

проф. др Драган Симић

Универзитет у Београду

Факултет политичких наука

проф. др Ђорђе Кривокапић

Универзитет у Београду

Факултет организационих наука

доц. др Горан Тепшић

Универзитет у Београду

Факултет политичких наука

У Београду, 24.11.2023.